

Η κρίση στην Εκκλησία, οι αποκαλύψεις και οι επικίνδυνες υπερβολές (Μάρω Σιδέρη)

Date : Μαΐου 3, 2006

Μια άποψη που μας έστειλαν στην ιστοσελίδα, για τα τεκταινόμενα στην Εκκλησία, από έναν ευαίσθητο και ειλικρινή -με τον εαυτό του- άνθρωπο.

Τα γεγονότα είναι συγκλονιστικά, οι ειδήσεις καταγιστικές, ο θόρυβος μεγάλος. Η Εκκλησία μοιάζει να τραντάζεται -τουλάχιστο σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των δημοσιογράφων- ο λαός μοιάζει απογοητευμένος ή τρομαγμένος. Μπροστά σε τούτη τη καινούργια θύελλα, ακούγονται πολλά. Κάποιες αποκαλύψεις απεικονίζουν την αλήθεια και είναι σεβαστές. Κάποιες άλλες όμως υπηρετούν την υπερβολή γι' αυτό είναι όχι μόνο ενοχλητικές, μα επικίνδυνες και ύπουλες και σ' αυτές θα αφιερώσει η πένα στις παρακάτω αράδες.

Η πρώτη μεγάλη υπερβολή την οποία ακούω συνεχώς τον τελευταίο καιρό, είναι αυτός καθαυτός ο τίτλος των ειδήσεων: «**Η κρίση στην Εκκλησία**». Για να είμαι ακριβής αυτό δεν αποτελεί απλά υπερβολή, αλλά μέγιστη ανακρίβεια, ή μάλλον μέγιστο ψέμα! Η κρίση δεν αφορά την εκκλησία. Αφορά τον κλήρο, ο οποίος μπορεί να αποτελεί ένα κομμάτι της εκκλησίας, αλλά δεν είναι ο ίδιος η Εκκλησία. Η Εκκλησία για τη χριστιανική αντίληψη, είναι ο απόλυτα Θεανθρώπινος οργανισμός, η κοινωνία Θεού και ανθρώπων. Αυτή η κοινωνία δεν γνωρίζει σκάνδαλα, ώστε είναι συκοφαντικός ο ισχυρισμός ότι η Εκκλησία περνά κρίση. Όπως δεν επηρεάζεται η συνοχή μιας οικογένειας εάν ο υπηρέτης της αποδειχθεί κλέφτης, έτσι δεν κινδυνεύει η Εκκλησία, επειδή κάποιοι υπηρέτες της αποφάσισαν να απολαύσουν τα οφέλη της παρανομίας.

Εξίσου υπερβολικός είναι ο ισχυρισμός ότι οι αποκαλύψεις ίσως κλονίσουν το θρησκευτικό φρόνημα των πιστών. Για να είμαι ειλικρινής, (επειδή η πένα είναι μια μορφή εξομολόγησης) όταν άκουσα για πρώτη φορά τα περί «μιαρών» μητροπολιτών, σκέφτηκα κι εγώ μια από τις συνηθισμένες δικαιολογίες

του στιλ «τι να πάω στην εκκλησία, αφού οι ιερείς συμπεριφέρονται έτσι;», για να μην ξυπνήσω την Κυριακή πρωί- πρωί. Η αλήθεια όμως είναι ότι ούτε και πριν την κρίση ξυπνούσα, ώστε η απομάκρυνση μου από το Ναό δεν οφείλεται στους ιερείς, αλλά στο γεγονός ότι εγώ δεν μπορώ, (ή δε θέλω) να θυσιάζω τον Κυριακάτικο ύπνο μου για την Εκκλησία. Η κρίση στον κλήρο απλά μου παρείχε ένα πρώτης τάξης άλλοθι, αλλά δεν ήταν η αιτία της απουσίας μου από τη Θεία Λειτουργία. Αντίθετα, η μαμά μου, που ανέκαθεν αφιέρωνε τα κυριακάτικα πρωινά της - και όχι μόνο- στη λατρεία, μπαίνει στο ναό με την ίδια λαχτάρα, ακόμα και μετά τις αποκαλύψεις, χωρίς να νοιάζεται για τα έργα κάποιων Μητροπολιτών. Οι Ναοί δε θα αδειάσουν εξαιτίας κάποιων «κακών» Αρχιερέων, γιατί ο πιστός που περνά το κατώφλι του ναού, πιστεύει σ' ένα Θεό που σταυρώθηκε από Αρχιερείς. Εκείνος που θέλει να επικοινωνήσει με το Δημιουργό του, δε θα εμποδιστεί από ανθρώπους που χλεύασαν το σχήμα τους, όπως δε θα εμποδιζόταν στο να επισκεφτεί τον πατέρα του, από το ήθος ενός εκ των εργατών του πατέρα. Όσο για μας, τους οπαδούς του δόγματος «η Εύα με ηπάτησε»; Εμείς είχαμε δικαιολογίες και πριν την κρίση, και σίγουρα θα βρούμε καινούργιες όταν αυτή θα έχει κοπάσει, ώστε, παρά τα σκάνδαλα, παραμένουμε ανάξιοι σχολιασμού.

Το πλέον επικίνδυνο όμως κομμάτι τούτης της δύνης, είναι αυτό που αφορά στον χλευασμό των κατηγορουμένων και στα δικαιώματά τους. Είναι τραγική αλήθεια ότι το ράσο μεγαλοποιεί το αμάρτημα στη συνείδηση της κοινωνίας. Ένα παράπτωμα φαντάζει σοβαρότερο εάν ο άνθρωπος που το διαπράττει είναι χειροτονημένος, γεγονός ως ένα σημείο κατανοητό, αλλά και πολύ ανελεύθερο. Πράγματι, περιμένουμε από τους υπηρέτες του Θεού να πλησιάζουν την τελειότητα, μόνο και μόνο επειδή ορκίστηκαν ότι θα αφιερώσουν τη ζωή τους σ' Εκείνον. Λησμονούμε όμως ότι ο όρκος δεν μπορεί να άρει την ανθρώπινη φύση που συνεχίζει να γονατίζει και στην προκειμένη περίπτωση, η λήθη αυτή απειλεί την ίδια την ελευθερία και τον πολιτισμό. Η εμφάνιση και δημοσιοποίηση των κασετών και των φωτογραφιών, και τα σχόλια που τις συνοδεύουν, υπηρετούν τη δικαιοσύνη, όσο την υπηρετούσε η διαπόμπευση στη διάρκεια του Μεσαίωνα. Το γεγονός ότι ένας άνθρωπος - Μητροπολίτης ή λαϊκός- εμπλέκεται σε σεξουαλικά σκάνδαλα, δε σημαίνει ότι χάνει το δικαίωμα της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, ούτε σημαίνει ότι, επειδή τον βρήκαμε γυμνό, μπορούμε να τον σύρουμε γυμνό στους δρόμους (στα κανάλια ή στα περίπτερα) και να γελάμε εις βάρος του. Αυτές είναι τακτικές που θα έπρεπε να είχαμε κλείσει στο ντουλάπι της ιστορίας, και που τις καταδικάζουμε όταν ακούμε να εφαρμόζονται από άλλους λαούς. Σε τελική ανάλυση, η αδυναμία ενός κληρικού να ελέγξει τις ορμές του, αφορά Εκείνον στον οποίον ορκίστηκε εγκράτεια, και όχι εμάς που δεν πιστεύουμε σ' αυτήν. Εάν σ' όλη αυτή την ιστορία υπάρχει κάτι αξιόποιο, τότε ο κατηγορούμενος πρέπει να λογοδοτήσει και να υποστεί τις

συνέπειες των πράξεών του, είτε φέρει το ιερό ένδυμα, είτε όχι. Για την ελληνική κοινωνία όμως ο χλευασμός δεν αποτελεί ποινή αλλά κατόντια. Δεν εξυπηρετεί την αλήθεια, αλλά την προσβάλλει. Βλέπετε η αλήθεια υπήρξε το όπλο του πολιτισμού ενάντια στη μισαλλοδοξία και το φανατισμό, γι' αυτό δεν αγαπά την ειρωνεία και τη διαπόμπευση.

Η κρίση στον κλήρο τελικά δεν είναι απλή υπόθεση: Δοκιμάζει τις αντοχές και τις ηθικές αξίες της κοινωνίας μας, δοκιμάζει όλους μας. Η στάση μας απέναντι στα γεγονότα είναι καθοριστικής σημασίας, γιατί τα πρόσωπα που εμπλέκονται υπηρετούν θεσμούς και ιδανικά. Τα υπηρετούν, μα δεν τα εξουσιάζουν. Αυτοί που εξουσιάζουν τους Θεσμούς είμαστε εμείς, εγώ κι εσύ. Κάποιοι υπηρέτες κατηγορούνται και κάποιοι άλλοι υπηρέτες κατηγορούν, αλλά εμείς θα θέσουμε τα όρια της κατηγορίας και δε πρέπει να είμαστε ούτε επεικείς με τους κατηγορούμενους, ούτε αφημένοι στις ορέξεις των κατηγορών. Η υπερβολή εδώ βλάπτει ανεπανόρθωτα την ελευθερία γιατί αλλοιώνει την εικόνα της. Χρέος μας είναι να απαιτήσουμε την απομάκρυνσή της: η κάθαρση θα έρθει μόνο εάν δούμε το πρόβλημα κατάματα, χωρίς πανικό και χωρίς κακεντρέχεια. Ο φόβος και ο εξευτελισμός δεν ταιριάζει ούτε στο παρελθόν ούτε στο μέλλον μας.

(Η Μάρω Σιδέρη γεννήθηκε στην Παιάνια. Σπούδασε Θεολογία στο Πανεπιστήμιο των Αθηνών και συνέχισε τις μεταπτυχιακές της σπουδές στην Αγγλία πάνω στα Παιδαγωγικά. -Theology and religion Studies in Primary Education και T.E. S.O.L.- Παράλληλα με τις σπουδές της, ασχολείται με τη διδασκαλία Αγγλικών, ενώ αρθρογραφεί για την εφημερίδα του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού).